

طراحی بیوانفورماتیک برای تولید واکسن پپتیدی Vascular Endothelial Growth Factor-A (VEGF-A) انسانی و ارزیابی آنتی‌بادی پلی‌کلونال اختصاصی آن در موش

فائزه سلطان‌پور غریب‌دوستی^۱، غلامعلی کاردر^۲، بنفشه فاضلی دلشاد^۱، رضا فلک^۳،
مزدک گنجعلی‌خانی حاکمی^۴، علیرضا عندلیب^۵

مقاله پژوهشی

چکیده

مقدمه: بافت توموری، بدون فرایند آنژیوژنز نمی‌تواند بیش از ۲ میلی‌متر مکعب در بدن رشد کند. عامل رشد اندوتلیال عروقی (Vascular endothelial growth factor) یا VEGF نقش حیاتی در این فرایند دارد و مهار آن، می‌تواند به عنوان یکی از راهبردهای ایمنی‌درمانی سرطان به کار رود.

روش‌ها: توالی پپتیدی ایزوفرم‌های VEGF-A، از پایگاه‌های داده‌ی پروتئینی، انتخاب و با نرم‌افزارهای رایج هم‌راستاسازی گردید. اپی‌توپ‌های تحریک‌کننده‌ی پاسخ ایمنی شناسایی و از نظر عدم هم‌پوشانی با سایر پروتئین‌های بدن بررسی شدند. توالی پپتیدی، پس از تولید با Keyhole limpet hemocyanin (KLH) کوئزوگه شد و جهت ایمن‌سازی موش‌ها استفاده گردید. تیتراژ آنتی‌بادی پلی‌کلونال ضد VEGF-A با روش Enzyme-linked immunosorbent assay (ELISA) و با کمک پپتید کوئزوگه شده با آلبومین سرم گاوی (Bovine serum albumin یا BSA) اندازه‌گیری شد.

یافته‌ها: توالی پپتیدی ۴۱ اسید آمینه‌ای انتخابی از نظر بیوانفورماتیک هیچ گونه هم‌پوشانی با سایر پروتئین‌های بدن نشان نداد و از لحاظ نظری، آنتی‌ژنیسیته‌ی کافی و توانایی تحریک پاسخ ایمنولوژیک ضد توموری را داشت. با روش ELISA، در موش‌های واکسینه در مقایسه با گروه شاهد افزایش تیتراژ آنتی‌بادی اختصاصی مشاهده شد. الکتروفورز پپتید کوئزوگه با BSA، نشان داد که کوئزوگاسیون به طور مؤثری انجام شده و مراحل بهینه‌سازی آزمون ELISA اثبات کرد که در صورت پوشاندن پلیت‌های ELISA با کوئزوگه‌ی پیش‌گفته، نتایج حاصل تکرار پذیری بهتری نسبت به پوشاندن پلیت با پپتید خالص دارد.

نتیجه‌گیری: نتایج بر کارآمدی پپتید کوئزوگه با KLH جهت ایمن‌سازی و تولید آنتی‌بادی پلی‌کلونال ضد VEGF تأکید داشت. بالا بودن تیتراژ آنتی‌بادی تولید شده بر ضد این آنتی‌ژن، پیشنهاد می‌کند که این پپتید، می‌تواند به عنوان تحریک‌کننده‌ی سیستم ایمنی در مدل حیوانی به کار رود.

واژگان کلیدی: واکسن پپتیدی، ایمنوآنفورماتیک، پپتید الایزا، عامل رشد اندوتلیال رگ

ارجاع: سلطان‌پور غریب‌دوستی فائزه، کاردر غلامعلی، فاضلی دلشاد بنفشه، فلک رضا، گنجعلی‌خانی حاکمی مزدک، عندلیب علیرضا. طراحی بیوانفورماتیک برای تولید واکسن پپتیدی Vascular Endothelial Growth Factor-A (VEGF-A) انسانی و ارزیابی آنتی‌بادی پلی‌کلونال اختصاصی آن در موش.

مجله دانشکده پزشکی اصفهان ۱۳۹۵؛ ۳۴ (۳۹۸): ۱۰۵۴-۱۰۵۹

مهار مسیر آنژیوژنز، می‌تواند یکی از راهبردهای مهم ایمنی‌درمانی سرطان باشد (۱). آنژیوژنز، توسط عوامل مختلفی تنظیم می‌گردد که یکی از مؤثرترین این عوامل، عامل رشد اندوتلیال رگ (VEGF یا Vascular endothelial growth factor) می‌باشد که در تمام مراحل رشد تومور بیان می‌شود. ترشح مداوم VEGF از سلول‌های توموری و

مقدمه

آنژیوژنز به معنی تشکیل رگ خونی جدید از رگ‌های موجود در بدن است که این فرایند جهت رساندن اکسیژن و مواد غذایی برای سلول توموری در حال تکثیر ضروری است. بافت توموری بدون فرایند آنژیوژنز، نمی‌تواند بیش از ۲ میلی‌متر مکعب در بدن رشد کند. بنابراین،

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه ایمنولوژی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

۲- استادیار، مرکز تحقیقات ایمنولوژی، آسم و آلرژی و گروه زیست فن‌آوری پزشکی، دانشکده‌ی فن‌آوری‌های نوین پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

۳- استادیار، مرکز تحقیقات ایمنولوژی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

۴- استادیار، گروه ایمنولوژی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

۵- استاد، گروه ایمنولوژی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

داشتن خصوصیات اتوکراین و اندوکراین این عامل رشد، در پیشبرد آنژیوژنز و گسترش و رشد تومور ضروری است (۲). امروزه، رویکردهای درمانی مبتنی بر مکانیسم‌های ضد آنژیوژنز توسط مجامع جهانی تأیید شده و در بعضی کشورها این شیوه‌نامه‌های درمانی در حال استفاده و در بعضی دیگر، در مراحل بررسی و تأیید بالینی می‌باشند.

داروهای زیستی و مصنوعی، اثرات مهار کننده‌ی خود را در چهار مرحله‌ی کلیدی پیش‌برنده‌ی فرایند آنژیوژنز اعمال می‌کنند. مهار کننده‌هایی نظیر راپاماسین و تالیدومید، تولید VEGF را توسط سلول‌های توموری کاهش می‌دهند (۳-۵).

آنٹی‌بادی‌های مونوکلونال نظیر Bevacizumab (آواستین یا آنٹی‌بادی مونوکلونال نوترکیب انسانی علیه VEGF-A) و Aflibercept، مانع میان‌کنش VEGF محلول با پذیرنده‌ی آن می‌شوند (۶-۸). آنٹی‌بادی‌هایی نظیر IMC-1121b به طور مستقیم دسترسی به Vascular endothelial growth factor receptor2 (VEGFR2) مونومریک را در سطح سلول‌های اندوتلیال مسدود می‌کنند. در نهایت این که داروهای مصنوعی کوچک در مسیر پیام‌رسانی گیرنده‌ی VEGF داخل سلولی در سلول‌های توموری تداخل ایجاد می‌کنند (۹-۱۰). در میان رویکردهای جدید ضد آنژیوژنز، ایمنی درمانی فعال اختصاصی شاخه‌ای است که امروزه به شدت در حال توسعه می‌باشد. واکسن‌های ضد آنژیوژنز اغلب از DNA، پپتید و یا پروتئین‌های خودی نظیر VEGF، پذیرنده‌ی VEGF و سایر مولکول‌های مرتبط با آنژیوژنز تشکیل شده‌اند و بیشتر آنٹی‌ژن‌های خودی را مورد هدف قرار می‌دهند. با توجه به این که شدت و مدت زمان پاسخ ایمنی اختصاصی در برابر آنٹی‌ژن‌های خودی ضعیف است، به نظر می‌رسد که مسمومیت و اثرات جانبی ناشی از آن‌ها بسیار کمتر از داروهای متعارف شیمی درمانی باشد و به کارگیری این واکسن‌ها در کنار پرتودرمانی، شیمی‌درمانی و استفاده از سایر آنٹی‌بادی‌های ضد آنژیوژنز و محصولات مصنوعی، مانع عود و پیشرفت تومور شود و یا رشد آن را به تأخیر بیندازد (۱۱-۱۵).

آنٹی‌بادی‌های مونوکلونال نظیر Bevacizumab (آواستین یا آنٹی‌بادی مونوکلونال نوترکیب انسانی علیه VEGF-A) و Aflibercept، مانع میان‌کنش VEGF محلول با پذیرنده‌ی آن می‌شوند (۶-۸). آنٹی‌بادی‌هایی نظیر IMC-1121b به طور مستقیم دسترسی به Vascular endothelial growth factor receptor2 (VEGFR2) مونومریک را در سطح سلول‌های اندوتلیال مسدود می‌کنند. در نهایت این که داروهای مصنوعی کوچک در مسیر پیام‌رسانی گیرنده‌ی VEGF داخل سلولی در سلول‌های توموری تداخل ایجاد می‌کنند (۹-۱۰). در میان رویکردهای جدید ضد آنژیوژنز، ایمنی درمانی فعال اختصاصی شاخه‌ای است که امروزه به شدت در حال توسعه می‌باشد. واکسن‌های ضد آنژیوژنز اغلب از DNA، پپتید و یا پروتئین‌های خودی نظیر VEGF، پذیرنده‌ی VEGF و سایر مولکول‌های مرتبط با آنژیوژنز تشکیل شده‌اند و بیشتر آنٹی‌ژن‌های خودی را مورد هدف قرار می‌دهند. با توجه به این که شدت و مدت زمان پاسخ ایمنی اختصاصی در برابر آنٹی‌ژن‌های خودی ضعیف است، به نظر می‌رسد که مسمومیت و اثرات جانبی ناشی از آن‌ها بسیار کمتر از داروهای متعارف شیمی درمانی باشد و به کارگیری این واکسن‌ها در کنار پرتودرمانی، شیمی‌درمانی و استفاده از سایر آنٹی‌بادی‌های ضد آنژیوژنز و محصولات مصنوعی، مانع عود و پیشرفت تومور شود و یا رشد آن را به تأخیر بیندازد (۱۱-۱۵).

آنٹی‌بادی‌های مونوکلونال نظیر Bevacizumab (آواستین یا آنٹی‌بادی مونوکلونال نوترکیب انسانی علیه VEGF-A) و Aflibercept، مانع میان‌کنش VEGF محلول با پذیرنده‌ی آن می‌شوند (۶-۸). آنٹی‌بادی‌هایی نظیر IMC-1121b به طور مستقیم دسترسی به Vascular endothelial growth factor receptor2 (VEGFR2) مونومریک را در سطح سلول‌های اندوتلیال مسدود می‌کنند. در نهایت این که داروهای مصنوعی کوچک در مسیر پیام‌رسانی گیرنده‌ی VEGF داخل سلولی در سلول‌های توموری تداخل ایجاد می‌کنند (۹-۱۰). در میان رویکردهای جدید ضد آنژیوژنز، ایمنی درمانی فعال اختصاصی شاخه‌ای است که امروزه به شدت در حال توسعه می‌باشد. واکسن‌های ضد آنژیوژنز اغلب از DNA، پپتید و یا پروتئین‌های خودی نظیر VEGF، پذیرنده‌ی VEGF و سایر مولکول‌های مرتبط با آنژیوژنز تشکیل شده‌اند و بیشتر آنٹی‌ژن‌های خودی را مورد هدف قرار می‌دهند. با توجه به این که شدت و مدت زمان پاسخ ایمنی اختصاصی در برابر آنٹی‌ژن‌های خودی ضعیف است، به نظر می‌رسد که مسمومیت و اثرات جانبی ناشی از آن‌ها بسیار کمتر از داروهای متعارف شیمی درمانی باشد و به کارگیری این واکسن‌ها در کنار پرتودرمانی، شیمی‌درمانی و استفاده از سایر آنٹی‌بادی‌های ضد آنژیوژنز و محصولات مصنوعی، مانع عود و پیشرفت تومور شود و یا رشد آن را به تأخیر بیندازد (۱۱-۱۵).

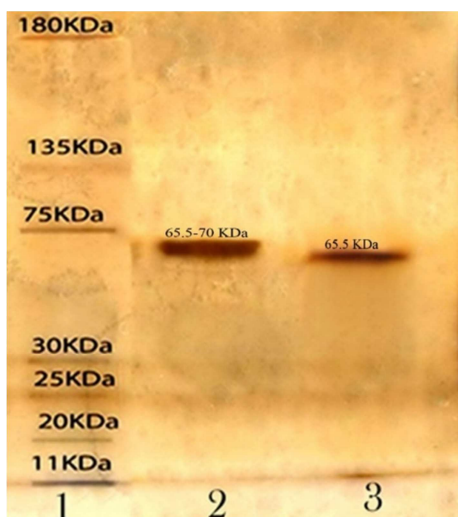
آنٹی‌بادی‌های مونوکلونال نظیر Bevacizumab (آواستین یا آنٹی‌بادی مونوکلونال نوترکیب انسانی علیه VEGF-A) و Aflibercept، مانع میان‌کنش VEGF محلول با پذیرنده‌ی آن می‌شوند (۶-۸). آنٹی‌بادی‌هایی نظیر IMC-1121b به طور مستقیم دسترسی به Vascular endothelial growth factor receptor2 (VEGFR2) مونومریک را در سطح سلول‌های اندوتلیال مسدود می‌کنند. در نهایت این که داروهای مصنوعی کوچک در مسیر پیام‌رسانی گیرنده‌ی VEGF داخل سلولی در سلول‌های توموری تداخل ایجاد می‌کنند (۹-۱۰). در میان رویکردهای جدید ضد آنژیوژنز، ایمنی درمانی فعال اختصاصی شاخه‌ای است که امروزه به شدت در حال توسعه می‌باشد. واکسن‌های ضد آنژیوژنز اغلب از DNA، پپتید و یا پروتئین‌های خودی نظیر VEGF، پذیرنده‌ی VEGF و سایر مولکول‌های مرتبط با آنژیوژنز تشکیل شده‌اند و بیشتر آنٹی‌ژن‌های خودی را مورد هدف قرار می‌دهند. با توجه به این که شدت و مدت زمان پاسخ ایمنی اختصاصی در برابر آنٹی‌ژن‌های خودی ضعیف است، به نظر می‌رسد که مسمومیت و اثرات جانبی ناشی از آن‌ها بسیار کمتر از داروهای متعارف شیمی درمانی باشد و به کارگیری این واکسن‌ها در کنار پرتودرمانی، شیمی‌درمانی و استفاده از سایر آنٹی‌بادی‌های ضد آنژیوژنز و محصولات مصنوعی، مانع عود و پیشرفت تومور شود و یا رشد آن را به تأخیر بیندازد (۱۱-۱۵).

روش‌ها

آنالیزهای بیوانفورماتیک: به منظور تولید آنٹی‌بادی پلی‌کلونال ضد VEGF انسانی، ابتدا تمام ایزوفرم‌های انسانی VEGF-A از پایگاه اطلاعاتی UniProt (www.uniprot.org) استخراج شد. جهت هم‌راستاسازی توالی‌های مختلف VEGF-A از نرم‌افزار Mega-4 (www.mega4software.net) استفاده گردید و با استفاده از این نرم‌افزار، بخش‌های مشترک و محافظت شده در ایزوفرم‌های مختلف VEGF-A مشخص گردید. از میان بخش‌های مشترک و محافظت شده‌ی پیش‌گفته، یک توالی پپتیدی ۴۱ اسید آمینه‌ای انتخاب گردید که در این توالی، بخشی از اپی‌توپ هدف آنٹی‌بادی مونوکلونال درمانی

خطی مناسب، انعطاف‌پذیری و هیدروفوبیسیته‌ی کافی بود و آنتی ژنیسیته‌ی مناسب جهت تحریک سیستم ایمنی علیه VEGF-A را داشت. همچنین، بر اساس Human leukocyte antigen (HLA) Class II شایع در ایران (HLA-DRB1* 1103/1104)، توالی VEGF از نظر وجود اپی‌توپ‌های محدود به کلاس II بررسی گردید و در نهایت، بر اساس بالاترین امتیازهای به دست آمده در آنالیزهای پیش‌گفته، توالی ۴۱ اسید آمینه‌ای به عنوان واکسن پپتیدی مناسب در این طرح انتخاب شد.

کونژوگاسیون پپتید به BSA بررسی SDS-PAGE پپتید کونژوگه شده با BSA نشان داد که کونژوگاسیون به طور مؤثری انجام شده است و بنا بر انتظار، باند پپتید کونژوگه با آلبومین، سنگین‌تر از آلبومین بود و باندی در محدوده‌ی ۷۰ کیلو دالتون ایجاد کرده بود (شکل ۱).

شکل ۱. بررسی باندهای پروتئینی حاصل از کونژوگاسیون پپتید طراحی

شده با آلبومین سرم گاوی بر روی ژل آگارز

ستون ۱: نشانگر استاندارد وزن پروتئینی؛ ستون ۲: پپتید کونژوگه با آلبومین سرم گاوی (حدود ۶۵-۷۰ کیلو دالتون) و ستون ۳: آلبومین سرم گاوی (حدود ۶۵ کیلو دالتون). پهن‌تر بودن باند مربوط به پپتید کونژوگه با آلبومین در مقایسه با آلبومین غیر کونژوگه، مؤید کونژوگاسیون مؤثر پپتید با آلبومین سرم گاوی می‌باشد.

بررسی القای تولید آنتی‌بادی پلی‌کلونال ضد پپتید واکسن VEGF در

موش‌های ایمن شده نسبت به گروه شاهد: از موش‌های مورد مطالعه در هفته‌های صفر، ده و سیزده خون‌گیری صورت گرفت و سرم موش‌ها جهت انجام آزمایش ELISA و بررسی میزان تولید آنتی‌بادی پلی‌کلونال استفاده گردید. نمودار جذب نوری ELISA بر حسب رقت سریال موش‌های ایمن شده نشان داد که تیتراژ آنتی‌بادی پلی‌کلونال ضد VEGF پس از ایمن‌سازی موش‌ها و به ویژه پس از تزریق دز یادآور، افزایش قابل توجهی یافت (شکل ۲).

کنار استاندارد وزن مولکولی با بافر نمونه‌ی ۲ برابری مخلوط و ۵ دقیقه در ۹۶ درجه‌ی سانتی‌گراد حرارت داده شد و بر روی ژل پلی‌آکرلامید ۱۲/۵ درصد الکتروفورز شد. پس از پایان الکتروفورز، ژل‌ها با روش نیترات نقره (روش Damerval) رنگ‌آمیزی شدند (۱۶). بدین منظور، ژل مورد نظر یک بار با آب مقطر شستشو داده شد و به مدت یک ساعت در محلول تثبیت‌کننده (۵۰ میلی‌لیتر متانول به علاوه‌ی ۱۰ میلی‌لیتر اسید استیک) قرار گرفت تا آب‌گیری شود. سپس، ژل سه بار و هر بار به مدت ۱۵ دقیقه با اتانول ۵۰ درصد شستشو داده شد. سپس، محلول تیوسولفات (۰/۱ درصد) روی ژل افزوده شد و یک دقیقه ژل داخل آن غوطه‌ور گشت. پس از شستشو، محلول نیترات نقره (۰/۱ درصد) روی ژل ریخته شد و ژل به مدت ۱۵ دقیقه در تاریکی قرار داده شد. پس از شستشو با آب مقطر، محلول کربنات سدیم (۶ درصد) اضافه شد تا باندهای پروتئینی ظاهر شوند. پس از ظهور باندها، با افزودن حجم مناسبی از اسید استیک، واکنش متوقف گردید و ژل شسته و اسکن شد.

طراحی پپتید ELISA غیر مستقیم برای بررسی تیتراژ آنتی‌بادی‌های ضد

VEGF در سرم: پپتید VEGF کونژوگه با BSA با غلظت ۲۰ میکروگرم در میلی‌لیتر در بافر بی‌کربنات ۰/۱ مولار با pH ۹/۶ تهیه شد و جهت کوت کردن چاهک‌های میکروپلیت ۹۶ خانه‌ای (Maxisorb, Costar, USA) استفاده شد. جهت کوت کردن آنتی‌ژن، مقدار ۵۰ میکرولیتر از محلول پیش‌گفته در هر یک از چاهک‌های ELISA اضافه شد و پلیت یک شب در دمای ۴ درجه‌ی سانتی‌گراد انکوبه شد. پس از سه مرتبه شستشو با بافر فسفات نمکی حاوی ۰/۰۵ درصد توین ۲۰ (Tween 20)، فضاهای کوت نشده‌ی چاهک‌ها با کازئین ۵ درصد (محلول در بافر فسفات نمکی) مسدود گردید و پلیت ۲ ساعت در دمای اتاق انکوبه شد. پس از سه بار شستشو، ۵۰ میکرولیتر از رقت‌های سریال‌های سرم به چاهک‌ها اضافه شد و پلیت‌ها به مدت دو ساعت در دمای اتاق انکوبه شدند. پس از هفت بار شستشو به هر چاهک ۵۰ میکرولیتر از سوبسترای TMB/H₂O₂ اضافه شد و پس از ۲۰ دقیقه انکوباسیون در دمای اتاق، واکنش با اسید سولفوریک ۲ مولار متوقف شد و جذب نوری در ۴۵۰ نانومتر در مقابل فیلتر ۶۳۰ نانومتر خوانده شد.

روش‌های آماری: تجزیه و تحلیل داده‌ها با آزمون Independent t در نرم‌افزار SPSS نسخه‌ی ۱۵ (version 15, SPSS Inc., Chicago, IL) انجام گردید. $P < 0/05$ به عنوان سطح معنی‌داری در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

نتایج آنالیزهای ایمونوفورماتیک: بررسی ایمونوفورماتیک نشان داد که توالی پپتیدی مشترک و محافظت‌شده‌ی انتخابی دارای اپی‌توپ‌های

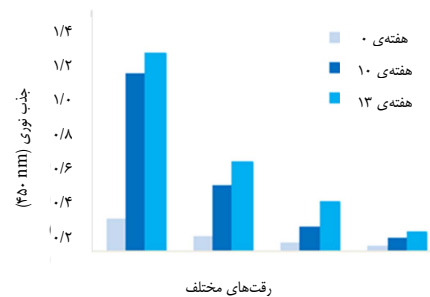
قطع واکسیناسیون کاهش می‌یابد و با ایمن‌سازی مجدد قابل تقویت است. در این واکسن، از VEGF نوترکیب اصلاح شده‌ی انسانی تولید شده در میزبان یوکاریوتی *Escherichia coli* به عنوان آنتی‌ژن و از پروتئولیبوزوم بسیار کوچک استخراج شده از دیواره‌ی خارجی نایسریا منزیتیدیس به عنوان ادجوانت استفاده شد. همچنین، ایمن‌سازی موش‌ها با CIGB-247 کاهش رشد تومور و افزایش بقای حیوانات را نشان داد و از طرفی، تولید آنتی‌بادی ضد VEGF نیز مشاهده گردید (۱۳).

بر خلاف مطالعات پیش‌گفته، واکسن پیشنهادی در مطالعه‌ی حاضر بر پایه‌ی پپتید طراحی شد. همان‌طور که انتظار می‌رفت و در نتایج به دست آمده از آنالیز ایمنونفورماتیک نیز مشاهده شد، بخش پپتیدی انتخاب شده علاوه بر آنتی‌ژنیسیته‌ی کافی و توانایی تحریک سیستم ایمنی دارای مشابهت قابل چشم‌پوشی با سایر پروتئین‌های بدن است. بنابراین، میزان عوارض ناشی از استفاده از واکسن، کاهش می‌یابد. از طرفی، در واکسن طراحی شده از حامل KLH برای تحریک سیستم ایمنی و شکست تولرانس نسبت به آنتی‌ژن خودی VEGF استفاده شد. بالا بودن تیتراژ آنتی‌بادی تولید شده در موش‌های واکسینه شده، دلیلی بر کارآمد بودن پپتید کونژوگه با KLH جهت ایمن‌سازی و تولید آنتی‌بادی پلی‌کلونال ضد VEGF می‌باشد که در این مورد، نتایج مطالعه‌ی حاضر با یافته‌های مطالعه‌ی راد و همکاران (۱۴) مطابقت داشت و تفاوت این دو پژوهش، در استفاده از پپتید انتخابی به جای توالی کامل پروتئین بود.

در مطالعه‌ی حاضر، تنها اپی‌توپ‌های مؤثر جهت تحریک سیستم ایمنی در توالی هدف قرار داده شدند و پاسخ اختصاصی علیه توالی‌های انتخابی تحریک کننده‌ی پاسخ ایمنی هومورال اختصاصی مورد ارزیابی قرار گرفتند. به علاوه، پاسخ سلول B یا تولید آنتی‌بادی پلی‌کلونال ضد پپتید VEGF مورد بررسی قرار گرفت. با توجه به بالا بودن تیتراژ آنتی‌بادی ضد پپتید، به نظر می‌رسد که پپتید طراحی شده، می‌تواند به عنوان یک واکسن بالقوه برای تحریک سیستم ایمنی و مهار رشد تومور استفاده شود.

تشکر و قدردانی

این طرح پژوهشی با شماره‌ی ۱۹۲۱۱۴ در معاونت پژوهشی و فن‌آوری دانشگاه علوم پزشکی اصفهان ثبت گردید و توسط این معاونت محترم حمایت مالی گردیده است. پژوهشگران از معاونت پژوهشی و فن‌آوری دانشگاه علوم پزشکی ایران و مدیریت و پرسنل محترم گروه ایمنولوژی دانشگاه علوم پزشکی ایران به خاطر همکاری و استفاده از تسهیلات در انجام این تحقیق سپاسگزار می‌نمایند.

شکل ۲. خوانش جذب نوری Enzyme-linked immunosorbent assay (ELISA) اختصاصی ضد Vascular endothelial growth factor-A (VEGF-A) در رقت‌های مختلف سرم موش‌ها در هفته‌های صفر، ده و سیزده و * نشان می‌دهد که بین هفته‌های صفر و ده و نیز صفر و سیزده در رقت ۱/۱۰۰، $P < 0.0001$ بوده است. سرم استفاده شده در آزمایش ELISA مخلوطی از سرم موش‌ها (Pooled sera) بود. افزایش تیتراژ آنتی‌بادی پلی‌کلونال در هفته‌های پس از ایمن‌سازی و تزریق بوستر نسبت به هفته‌ی صفر قابل مشاهده است.

بحث

بافت توموری بدون آنژیوژنز نمی‌تواند رشد مناسبی داشته باشد از این رو، مهار مسیرهای دخیل در فرایند آنژیوژنز، می‌تواند به عنوان یکی از راهبردهای مهم ایمنی‌درمانی سرطان استفاده شود. در میان رویکردهای درمانی با هدف مهار آنژیوژنز، ایمنی‌درمانی فعال و طراحی واکسن‌های ضد VEGF و پذیرنده‌ی آن، جایگاه ویژه‌ای دارد (۱۷-۱۸). در این زمینه، Wei و همکاران، اولین واکسن ضد سرطانی VEGF را که یک واکسن اسید نوکلئیک گزنوژن بود، در فیبروسارکوما، سرطان سینه و هپاتوما استفاده کردند و پاسخ آنتی‌بادی بر ضد VEGF و فعال شدن سلول‌های CD4+ T را بر ضد سلول‌های توموری مشاهده کردند (۱۵).

راد و همکاران، VEGF واکسن کینوئیدی را معرفی کردند که در این واکسن، از ایزوفرم‌های VEGF انسانی و موشی به همراه KLH استفاده شد که پس از تزریق واکسن همراه ادجوانت فروند به موش‌ها، آنتی‌بادی پلی‌کلونال ضد VEGF تخلیص گردید. سپس، به بررسی این آنتی‌بادی‌های مهار کننده‌ی VEGF بر روی کارسینوما‌ی کولون انسانی و موشی و رابدوسارکوما‌ی انسانی پرداختند و به نتایج امیدوار کننده‌ای در مهار رشد تومور دست یافتند (۱۴).

Morera و همکاران، واکسن اسید نوکلئیک به نام CIGB-247 را معرفی و ایمنی‌زایی آن را در موش صحرائی، خرگوش و میمون بررسی و گزارش کردند که ایمن‌سازی با این واکسن، تأثیری بر روی رفتار طبیعی و عوامل هماتولوژی و بیوشیمی خون و همین‌طور بافت‌های حیاتی حیوانات آزمایش شده ندارد و تیتراژ آنتی‌بادی، پس از

References

1. Folkman J. Tumor angiogenesis: therapeutic implications. *N Engl J Med* 1971; 285(21): 1182-6.
2. Tugues S, Koch S, Gualandi L, Li X, Claesson-Welsh L. Vascular endothelial growth factors and receptors: anti-angiogenic therapy in the treatment of cancer. *Mol Aspects Med* 2011; 32(2): 88-111.
3. Humar R, Kiefer FN, Berns H, Resink TJ, Bategay EJ. Hypoxia enhances vascular cell proliferation and angiogenesis in vitro via rapamycin (mTOR)-dependent signaling. *FASEB J* 2002; 16(8): 771-80.
4. Ma L, del Soldato P, Wallace JL. Divergent effects of new cyclooxygenase inhibitors on gastric ulcer healing: Shifting the angiogenic balance. *Proc Natl Acad Sci USA* 2002; 99(20): 13243-7.
5. Sleijfer S, Kruit WH, Stoter G. Thalidomide in solid tumours: the resurrection of an old drug. *Eur J Cancer* 2004; 40(16): 2377-82.
6. Ferrara N, Hillan KJ, Novotny W. Bevacizumab (Avastin), a humanized anti-VEGF monoclonal antibody for cancer therapy. *Biochem Biophys Res Commun* 2005; 333(2): 328-35.
7. Konner J, Dupont J. Use of soluble recombinant decoy receptor vascular endothelial growth factor trap (VEGF Trap) to inhibit vascular endothelial growth factor activity. *Clin Colorectal Cancer* 2004; 4(Suppl 2): S81-S85.
8. Wachsberger PR, Burd R, Cardi C, Thakur M, Daskalakis C, Holash J, et al. VEGF trap in combination with radiotherapy improves tumor control in u87 glioblastoma. *Int J Radiat Oncol Biol Phys* 2007; 67(5): 1526-37.
9. Hersey P, Bastholt L, Chiarion-Sileni V, Cinat G, Dummer R, Eggermont AM, et al. Small molecules and targeted therapies in distant metastatic disease. *Ann Oncol* 2009; 20(Suppl 6): vi35-vi40.
10. Lu D, Jimenez X, Zhang H, Bohlen P, Witte L, Zhu Z. Selection of high affinity human neutralizing antibodies to VEGFR2 from a large antibody phage display library for antiangiogenesis therapy. *Int J Cancer* 2002; 97(3): 393-9.
11. Morera Y, Bequet-Romero M, Ayala M, Lamdan H, Agger EM, Andersen P, et al. Anti-tumoral effect of active immunotherapy in C57BL/6 mice using a recombinant human VEGF protein as antigen and three chemically unrelated adjuvants. *Angiogenesis* 2008; 11(4): 381-93.
12. Morera Y, Bequet-Romero M, Ayala M, Perez PP, Castro J, Sanchez J, et al. Antigen dose escalation study of a VEGF-based therapeutic cancer vaccine in non human primates. *Vaccine* 2012; 30(2): 368-77.
13. Morera Y, Bequet-Romero M, Ayala M, Velazco JC, Perez PP, Alba JS, et al. Immunogenicity and some safety features of a VEGF-based cancer therapeutic vaccine in rats, rabbits and non-human primates. *Vaccine* 2010; 28(19): 3453-61.
14. Rad FH, Le Buanec H, Paturance S, Larcier P, Genne P, Ryffel B, et al. VEGF kinoid vaccine, a therapeutic approach against tumor angiogenesis and metastases. *Proc Natl Acad Sci USA* 2007; 104(8): 2837-42.
15. Wei YQ, Huang MJ, Yang L, Zhao X, Tian L, Lu Y, et al. Immunogene therapy of tumors with vaccine based on *Xenopus* homologous vascular endothelial growth factor as a model antigen. *Proc Natl Acad Sci USA* 2001; 98(20): 11545-50.
16. Damerval C, Le Guillox M, Blaisonneau J, de Vienne D. A simplification of Heukeshoven and Dernick's silver staining of proteins. *Electrophoresis* 1987; 8(3): 158-9.
17. Bellou S, Pentheroudakis G, Murphy C, Fotsis T. Anti-angiogenesis in cancer therapy: Hercules and hydra. *Cancer Lett* 2013; 338(2): 219-28.
18. Suzuki H, Fukuhara M, Yamaura T, Mutoh S, Okabe N, Yaginuma H, et al. Multiple therapeutic peptide vaccines consisting of combined novel cancer testis antigens and anti-angiogenic peptides for patients with non-small cell lung cancer. *J Transl Med* 2013; 11: 97.

Bioinformatic Designing for Producing Vaccine Peptide of Human Vascular Endothelial Growth Factor (VEGF-A), and Evaluation of Polyclonal Antibodies in Mice

Faezeh Soltanpour-Gharibdousti¹, Gholam Ali Kardar², Banafsheh Fazeli-Delshad¹, Reza Falak³, Mazdak Ganjalikhani-Hakemi⁴, Alireza Andalib⁵

Original Article

Abstract

Background: It is stated that in the absence of angiogenesis, the tumoral tissue will not grow beyond 2 mm³. Vascular endothelial growth factor (VEGF) plays a pivotal role in angiogenesis and blockade of this process could be applied as a novel strategy for immunotherapy of cancer.

Methods: Peptide sequences of VEGF-A isoforms were retrieved from protein databases and aligned. Immunodominant epitopes were determined and the selected one was rechecked for dissimilarity with other human proteins. The selected conserved peptide sequence was synthesized and conjugated with Keyhole limpet hemocyanin (KLH). Then, it was applied for immunization of mice. The polyclonal anti-VEGF antibody titer was measured using an indirect peptide-enzyme-linked immunosorbent assay (ELISA) with a Bovine serum albumin (BSA)-conjugated peptide.

Findings: According to bioinformatic findings, the selected 41-aminoacid sequence did not show any similarity with other human proteins and revealed enough antigenicity to stimulate anti-tumor specific responses. A substantial increase of specific antibody titer was observed in vaccinated mice. Sodium dodecyl sulfate-polyacrylamide gel electrophoresis (SDS-PAGE) analysis of the BSA-conjugated peptide showed efficient coupling of the molecules. Optimization steps in ELISA procedures revealed that coating of microtiter plates with BSA-conjugated antigen provided more reproducible outcome than unconjugated peptide.

Conclusion: Our results reinforce the potential of KLH-conjugated peptides for immunization and production of specific polyclonal antibodies against VEGF-A. Production of high-titer antibodies against this antigen indicates that the designed peptide-vaccine could be used as a potential immunogen for stimulation of humoral immune system in animal model.

Keywords: Bioinformatic, Vascular Endothelial Growth Factor (VEGF), Peptide vaccine

Citation: Soltanpour-Gharibdousti F, Kardar GA, Fazeli-Delshad B, Falak R, Ganjalikhani-Hakemi M, Andalib A. **Bioinformatic Designing for Producing Vaccine Peptide of Human Vascular Endothelial Growth Factor (VEGF-A), and Evaluation of Polyclonal Antibodies in Mice.** J Isfahan Med Sch 2016; 34(398): 1054-9.

1- MSc Student, Department of Immunology, School of Medicine, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

2- Assistant Professor, Asthma and Allergy Research Institute AND Department of Medical Biotechnology, School of Advanced Technologies in Medicine, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

3- Assistant Professor, Immunology Research Center, School of Medicine, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

4- Assistant Professor, Department of Immunology, School of Medicine, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

5- Professor, Department of Immunology, School of Medicine, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

Corresponding Author: Alireza Andalib, Email: andalib@med.mui.ac.ir